

Det forekommer mig, at der i den Deel af Lovforslaget, der nu er under Forhandling, savnes nogle Bestemmelser, hvilket, naar de ikke optages, kunde ved Udførelsen af Loven medføre nogen Vanskelighed. Jeg bemærkede tidligere, at det Minimum, som bestemmes for Kjøbesummen, maatte være saaledes, at det kunde passe saagodtform for alle Bøndersteder; men undertiden kunne særlige Omstændigheder medføre, at et enkelt eller nogle ganske faa Steder paa et Gods ikke kunne sælges til den Priis, der ellers kunde ansættes som den sædvanlige Kjøbesum. Dette kan have sin Grund i forskellige Omstændigheder; det kan ligge deri, at Stedet nylig er blevet fæstet bort, og at altsaa Fæstere, som maastee har givet ikke Ubetydeligt i Indfæstning, langtfra ikke er villig til at give, hvad der under sædvanlige Forhold kan ansees for en passende, ja endogfaa en lav Kjøbesum. Uagtet det Minimum, der bestemmes, maa være saaledes, at det kan passe paa de fleste Eiendomme, har Erfaringen, med Hensyn til de Bevillinger, der gives, dog vist, at der stundom er enkelte Eiendomme, der ikke kunne sælges til et saadant Minimum. Jeg troer derfor, at Ministeriet maatte være besejret til, ogsaa efterat Resolutionen er givet og, hvad der her er tilføjet, ihinglæst og derved gjort til en almindelig Regel for Salg, for slige enkelte Steder, der paa en Maade kunne betragtes som særlige Afdelinger af Godsset, at bestemme et andet Minimum. Dersom Oplysningerne herom kom ind strax, naar Forslaget gjordes til Salg, saa havde Sagen ingen Vanskelighed; thi saa kunde der for disse Steder bestemmes et andet Minimum end det sædvanlige, i Henhold til Indholdet af § 2, der netop viser, at man kan gjøre forskellige Afdelinger af det Gods, der skal sælges, hvilket ogsaa er skeet ved de Bevillinger, der ere meddeelte; men det kan ogsaa, som bemærket, være Tilfældet, at det først, efterat Minimum er sat, viser sig, at der er enkelte Steder, der ikke kunne sælges til den fastsatte Minimumspris. Om det iøvrigt skulde være aldeles nødvendigt, med Hensyn til disse Bemærkninger, jeg her har tilladt mig at fremsætte, at gjøre en Tilføjning i Loven, det tør jeg ikke ganske vist

paastaae; det kan vel være, at Ministeriet selv uden en saadan udtryffeligt Bestemmelse, maatte være besejret til, ogsaa efterat Resolutionen var ihinglæst, at kunne nedsætte Minimum for saadanne enkelte Steder og bestemme et andet Minimum. En anden Udvæi vilde være at afvente de 10 Aar, for hvilke Reglen var givet, men derved vilde saaledes Sagen ogsaa standses, ligesom dette kunde blive ubilligt mod de Fæstere, der ønskede at kjøbe.

Ved Sagens første Behandling gjorde jeg ogsaa opmærksom paa et Middel, der har tjent meget til paa visse Godser at fremme Overgangen til Selveiendom, nemlig, at der blev indrømmet de nuværende Fæstere en Rentemoderation, idet jeg nemlig viste, at Bønderne ofte ere uvillige til at give en højere aarlig Afgift, end de hidtil svarede i Fæsteafgift. Men jeg troer, at en saadan Myndighed til at kunne indrømme en Rentemoderation maa hjemles ved Loven. Naar Justitsministeriet skal paasee, at Kjøbesummen kommer vedkommende Besiddelse tilgode, som det fastsættes ved en følgende Paragraph, da maa Ministeriet vel ansee sig forpligtet til at sørge for, at Capitalen udsættes mod den sædvanlige Rente, altsaa mod en Rente af 4 pCt., og jeg troer saaledes ikke, at Udfæstet, som det nu foreligger, indeholder nogen Hjemmel for Ministeriet til at indrømme nogen Rentemoderation; men af den anførte Grund troer jeg, at det vilde være rigtigt, at en saadan Hjemmel gives, dog saaledes, at Rentemoderationen kun kunde indrømmes for de nuværende Fæstere og deres Enfers Besiddelsestid, og saaledes, at Renten af Kjøbesummen dog ikke maatte blive mindre end den Fæsteafgift, der hidtil havde hvilet paa Stedet.

Jeg tillod mig endvidere under første Behandling at gjøre opmærksom paa, at der i forskellige Erectionsbreve for Majorater indeholdes flere Bestemmelser, stgørende til Fæsternes Lærd. Der kan, naar en Lov udkommer af det Indhold, som den her foreliggende, opstaae Spørgsmaal om, hvorvidt disse Bestemmelser nu skulde ansees at være hævede, saa at Majoratsbesidderen, naar han faaer det Minimum, der er bestemt af Ministeriet, skulde have en ubetinget Ret til at sælge, uden at